

**РОЗРОБКА СТРУКТУРИ ЕФЕКТИВНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

Із значним підвищенням інтересу до вивчення іноземних мов, англійської зокрема, стрімкою інформатизацією та комп'ютеризацією освіти, виникає необхідність поставити навчання англійської мови на якісно новий рівень. Доведено, що використання технічних засобів навчання є одним із шляхів підвищення інтенсифікації процесу навчання за умов їх комплексного застосування. Але, на жаль, комп'ютерними програмами користуються лише окремі викладачі-ентузіасти, та здебільшого безсистемно.

За комп'ютерної підтримки через систему телекомунікаційних мереж здійснюється дистанційне навчання. Ця нова форма надання освіти набула широкого розповсюдження в країнах Заходу та стрімко розвивається в Україні. Обране питання є актуальним, оскільки в нинішній час в країнах СНД питання методики створення дистанційного Інтернет-курсу англійської мови майже не розглядається. Багато дистанційних курсів розробляються на інтуїції авторів. Успішність дистанційного навчання багато в чому залежить від організації учбового матеріалу – чіткої структури курсу. При розробці курсу «English Listening Practice» у ХДУ сформувалася структура, в якій враховуються загальнодидактичні принципи створення навчальних курсів, ергономічні вимоги, а також можливість максимально використовувати переваги, які надають програмні засоби телекомунікаційної мережі та сучасних інформаційних технологій [1, 28].

Відштовхуватися, треба від дидактичних і пізнавальних цілей і задач, адже засоби інформаційних технологій є лише засобами реалізації дидактичних задач.

В нинішній час дуже широко використовується структура курсу, яка відображена на схемі (рис.1):

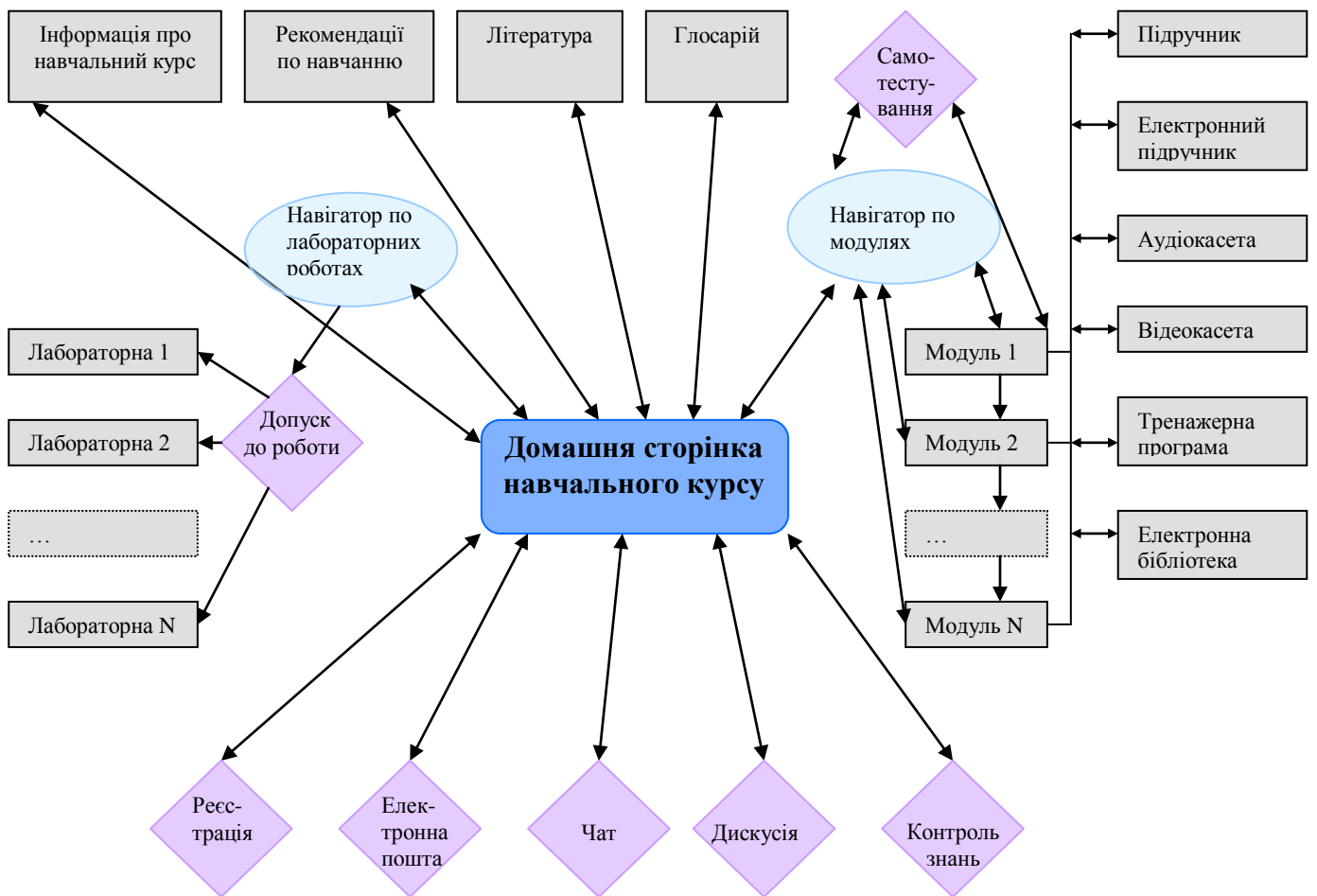

Рис.1

Домашня сторінка навчального курсу – початкова сторінка, на якій дається стисла характеристика курсу, кому він призначається, що необхідно знати і уміти для успішного засвоєння, на який рівень володіння мовою розрахований, розклад, умови реєстрації, а також стислий опис учбового матеріалу і методології курсу. На початку курсу обов'язково повинні міститися цілі навчання, тобто які знання, уміння і навички очікуються від студента після закінчення курсу; це скоріше цілі студента при вивченні курсу [2, 12]. На домашній сторінці курсу повинна міститися *система реєстрації* користувачів, в залежності від якої відкривається або закривається доступ до матеріалів курсу. У Системі дистанційного навчання ХДУ курс має право коригувати тільки його автор, далі курс пристосовується до груп, де тьютори груп мають право модифікувати, скоротити або доповнити його в залежності від особливостей групи дистанційних студентів. На домашній сторінці повинне також міститися посилання на сторінку з *даними про авторів*

курсу та тьютора з їх фотографіями. Тут студенти можуть прочитати коротку творчу біографію автора курсу, дізнатися про основні публікації, можливі також аудіо та відео роліки. Наприклад, ось як виглядає сторінка про тьютора одного з курсів нью-йоркського

університету SUNY Canton (рис.2):

Staff Information

Current Location: Staff Information

 Instructional Technology Specialist- Michael Phillips

E-mail: phillipsm@canton.edu

Work phone: (315) 386-7447

Office Location: Payson Hall 115

Office hours: Onsite Office hours: 11 AM - 12 PM MWF

Notes:
I hold a Master of Science in Education from SUNY Potsdam, and have been working toward a second Master's degree in Anthropology/Archaeology. I also intend to begin a doctorate program next Fall in *Instructional Technology and Distance Education*.

I have designed and taught an asynchronous course in *Physical Anthropology*, a hybrid course in *Cultural Anthropology*, as well this course.

Other projects? Sure- I intend to develop asynchronous courses in *Historical Archaeology*, *Forensic Anthropology*, and a hybrid called (tentatively) *Solving Mysteries, Exposing Frauds - An Archaeological Approach to the Unexplained*. Okay, so the title needs some work, I admit, but the course is quite interesting and somewhat controversial.

Рис.2

У вступі до курсу міститься стисла загальна інформація та структура навчального матеріалу, наприклад:

Модуль 1. Загальні принципи і процедури бухгалтерського обліку (стисла характеристика змісту модуля).

Модуль 2. Бухгалтерський облік заробітної платні і т.д. [3, 75].

Тут також може міститись розклад курсу, як, наприклад, у розроблюваному нами дистанційному курсі English Listening Course у Системі Дистанційного Навчання Херсонського державного університету (рис.3):

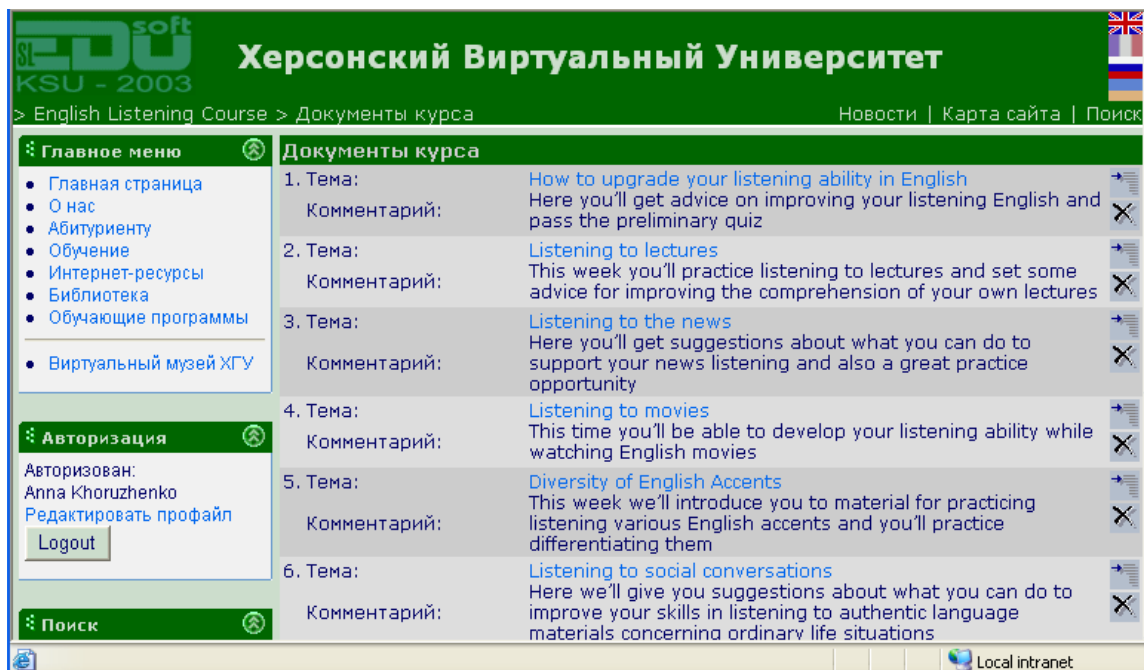

Рис.3

Часто у розкладі курсу зазначають термін проходження курсу, графік проходження тем і розділів з даної дисципліни, форми і час звітності, графік проходження практичних і семінарських занять, графік консультацій, а також іноді систему штрафів за відкладення завдання (наприклад, 10% від заробленого балу за кожен відкладений тиждень). Досвід дистанційного навчання показує, що потрібна жорстка звітність за кожен розділ курсу, студентів не можна рухатися далі, не вивчивши даного розділу. Робота кожного студента щодо засвоєння курсу повинна бути, з одного боку, індивідуальною і самоорганізованою, а з іншого боку, достатньо регламентованою, студенти повинні працювати щоденно. Побудова індивідуального зворотного зв'язку з фокусуванням уваги та зусиль студента дозволяє підвищити ефективність навчання.

Далі подається теоретичний матеріал у вигляді *модулів*, що закінчується контрольними питаннями для самоперевірки та проблемними питаннями для індивідуальної і колективної роботи [2, 5]. На рис.4 модульна структура дистанційного курсу з англійської мови.

Рис.4

Після цього слідують *практичні та лабораторні роботи*, необхідні для якісного засвоєння курсу. Заздалегідь рекомендується здійснювати *допуск* до цього типу занять, перевіряти знання теоретичного матеріалу. В курсі також повинен міститися *глосарій*, де студент має доступ до словника за термінами курсу, гіперпосилань з розділів курсу та довідкових матеріалів з предметної галузі курсу.

До навчальних модулів також приєднуються навчальні матеріали у вигляді друкованого *підручника*, який може бути висланий поштою, електронного *підручника*, який може бути завантажений з сайту курсу у форматі .zip або .pdf, для чого кожному студентові зазвичай рекомендується встановити на своєму комп'ютері програму Adobe Acrobat, *аудіокасети* із звуковими матеріалами курсу, *відеокасети* з відео матеріалами, *тренажерні програми* для набуття необхідних навичок, а також *електронну бібліотеку*, де містяться електронні підручники інших авторів в Інтернет з теми курсу.

На рис.5 показано структуру електронної бібліотеки „Херсонського віртуального університету”:

The screenshot shows the website of Kherson Virtual University. At the top, there is a green header with the logo 'SEDU soft KSU - 2003' and the text 'Херсонский Виртуальный Университет'. Below the header, there are navigation links: 'Библиотека', 'Новости', 'Карта сайта', and 'Поиск'. The main content area is titled 'Выбранная секция: Математика и основы информатики' and includes a link to return to the list of sections. On the left, there is a 'Главное меню' (Main menu) with links to 'Главная страница', 'О нас', 'Абитуриенты', 'Обучение', 'Интернет-ресурсы', 'Библиотека', 'Обучающие программы', and 'Виртуальный музей ХГУ'. Below the menu is an 'Авторизация' (Authorization) section with the name 'Анна Khoruzhenko' and a 'Logout' button. The main part of the page is a table with three columns: '#', 'Наименование материала', and 'Автор'. The table lists 9 items related to mathematics and informatics.

#	Наименование материала	Автор
1.	Використання обчислювальної техніки в навчальному процесі	Співаковський О.В.
2.	Використання обчислювальної техніки у навчальному	Колеснікова Н.В.
3.	Вступ до інформаційних технологій	Зайцева Т.В.
4.	Вступ до інформаційних технологій (робоча програма)	Сінько Ю.І.
5.	Дискретна математика	Крекнін В.А.
6.	Лінійна алгебра з використанням інформаційних техн	Співаковський Олександр Володимирович
7.	Математична логіка	Львов М.С.
8.	Математична логіка та теорія алгоритмів (робоча пр	Шишко Л.С.
9.	Методи обчислень	Кравцова Л.В.

Рис.5

У курсі також повинна бути *бібліотека*, яка містить посилання на on-line джерела, на джерела в мережі Інтернет (сайти), електронні бібліотеки і на електронні матеріали для читання студентами. Усі посилання повинні мати анотації. Посилання повинні ретельно добиратися автором, і як можна краще відповідати інтересам і потребам студентів. Цінність являє собою не довгий перелік посилань, а ретельно дібраний анотований список. Використовуються посилання на електронні магазини, де студенти можуть замовити через Інтернет необхідні книги, CD-ROM.

У курсі також повинні зазначатися засоби співробітництва студентів з викладачем і іншими студентами (електронна пошта, телеконференції, список розсилки, чат) [3, 24].

Дискусія повинна керуватися викладачем, тут розміщуються викладацькі та прислані йому студентські репліки, які присвячені різним питанням для обговорення, наприклад на початку курсу інструкторів дистанційного навчання, що проводився нью-йоркським університетом SUNY Canton, дискусія мала вигляд, показаний на рис.6.

Discussion Board		
Add New Thread		
VIEW UNREAD MESSAGES	EXPAND ALL	COLLAPSE ALL
		SEARCH
SHOW OPTIONS		
I'm already connected!!	Kravtsov, Dmitry	Tue Mar 19 2002 2:51 pm
greetings	Hrytsenko, Olga	Fri Mar 22 2002 8:26 am
☐ Hi!	Khoruzhenko, Anna	Mon Mar 25 2002 1:36 pm
Re: Hi!	Phillips, Michael	Tue Mar 26 2002 3:20 pm New
☐ Hi to all. Something about me.	Kravtsov, Genadiy	Tue Mar 26 2002 11:11 am
Re: Hi to all. Something about me.	Phillips, Michael	Tue Mar 26 2002 3:32 pm
Hi	Kot, Sergei	Fri Mar 29 2002 11:30 am New
☐ Forum of Week One	Hrytsenko, Olga	Mon Apr 1 2002 9:30 am New
Re: Forum of Week One	Phillips, Michael	Wed Apr 3 2002 6:15 pm New
Forum of Week One	Hrytsenko, Olga	Mon Apr 1 2002 9:30 am New

Іноді в дистанційних курсах використовується *чат* як засіб зворотного зв'язку студента із викладачем, а також з іншими студентами у режимі реального часу. Звичайно тьютор заздалегідь оголошує у своїх оголошеннях графік свого виходу в он-лайн – наприклад, по півгодини двічі на тиждень у визначений час. Викладач також може спілкуватися зі студентами та студенти між собою через *електронну пошту*, оскільки часто навчання за допомогою дистанційного курсу передбачає метод навчання у співробітництві, де студенти поділяються на групи і виконують спільні завдання.

Оцінювання і контроль є цінними як для викладачів, так і для студентів, тому, що вони дають відомості про процес навчання, вимірюють рівень досягнень і забезпечують студентів еталонними тестами та управляють стратегіями навчання. В моделі дистанційного навчання оцінювання і контроль є більш критичними в силу відсутності безпосереднього спілкування. Система контролю повинна відповідати навчальній меті і бути послідовною в необхідних навичках студента у всій дистанційній програмі навчання. Вона повинна бути невід'ємною частиною нового досвіду студентів і дозволяти робити оцінювання процесу навчання, ідентифікувати (аналізувати) предмет вивчення і бачити мету подальшого вивчення курсу. Дистанційному студенту необхідно надавати можливості та доступні методи забезпечення зворотного зв'язку протягом всього процесу дистанційного навчання [1, 56]. У дистанційному курсі американського

університету SUNY Canton поточний контроль знань, умінь і навичок відбувається після кожного заняття у формі тесту або практичного завдання. Тести оцінюються за 100 бальною оцінкою. Після кожного завдання тесту вказується максимальна кількість балів, яку можна отримати, виконавши це завдання. В курсі „English Listening Practice” оцінка і контроль відбуваються за допомогою тестів – поточних і підсумкових, участі студентів у дискусіях і форумах, виконання on-line та off-line завдань.

Наприкінці дистанційного курсу студент проходить підсумковий контроль, який здійснюється у вигляді он-лайн заліку з індивідуальними питаннями або завданнями для кожного студента. Підсумкова оцінка важлива для оцінки якості програми, але особливо важливо оцінити освітній результат.

Взагалі дана структура дистанційного Інтернет курсу з англійської мови не є досконалою і сталою, вона може скорочуватись або доповнюватись в залежності від цілей, які ставить перед собою розробник курсу, а також від потреб дистанційних студентів.

Література:

1. Кухаренко В.М., Рибалко О.В., Сиротенко Н.Г. Харків, Дистанційне навчання. Умови застосування. 2001. - 282 с.
2. Кухаренко В.М., Рибалко О.В. Сиротенко Н. Г. Практичний курс дистанційного навчання.// Матеріали міжнародної практичної конференції “Інформатизація освіти України: стан, проблеми, перспективи”. – Херсон, 2001.
3. Ken W. White, Bob H. Weight. The Online Teaching Guide. A handbook of Attitudes, Strategies and Techniques for the Virtual Classroom. – Needham Heights, MA, USA, 1999. – 192 p.